

NVMB**nieuwsbrief****nummer 2, 1998**

Studiedag NVMB in teken van nieuwe media

De derde NVMB studiedag zal worden gehouden op donderdag 28 mei 1998 in de letterenbibliotheek van de Universiteit Utrecht, Drift 21.

Als thema voor deze studiedag is gekozen voor een actueel maar breed onderwerp: Nieuwe media. De organisatoren hebben gekozen voor een zeer praktische invulling van dit thema; het gaat deze keer niet in de eerste plaats om de technische mogelijkheden en ontwikkelingen, maar in de lezingen worden diverse praktijksituaties waarbij de mogelijkheden van de nieuwe media in gebruik zijn belicht.

Een goed voorbeeld hiervan is het Utrechts orgelarchief. In een lezing door Kees Nijsen zal worden uiteengezet op welke wijze het 'papieren' orgelarchief is gedigitaliseerd.

Joost van Gemert zal ingaan op de aard van nieuwe en traditionele media in het vakgebied muzikwetenschap.

Margriet Blom belicht de consequenties die de ontwikkelingen hebben voor het bibliotheekwerk in de letterenbibliotheek van de Universiteit Utrecht.

Tot slot zal Eric Jas, muzikwetenschapper, de bibliotheek en haar media belichten vanuit de gebruikerskant: welke rol spelen de oude en nieuwe ontsluitingstechnieken voor een intensief gebruiker.

Voorafgaand aan de lezingen zullen zal de algemene ledenvergadering worden gehouden.

Het NVMB-bestuur en de organisatoren van de studiedag hopen iedereen 28 mei te kunnen begroeten.

De bibliotheek in de nieuwbouw van de Hogeschool voor Muziek en Theater Rotterdam

De Hogeschool voor Muziek en Theater bestaat uit het Rotterdams Conservatorium, de Rotterdamse Dansacademie, en de vooropleiding Havo/VWO voor Muziek en Dans. Deze drie scholen zijn met inbegrip van de dependances, thans verdeeld over 5 gebouwen, verspreid over de stad Rotterdam. Aan het Kruisplein, recht tegenover het Centraal Station, verrijst thans een nieuw gebouw, naast het Concert- en congresgebouw de Doelen. In dit nieuwe gebouw zullen alle scholen worden gehuisvest. De bibliotheken van de Dansacademie en het Conservatorium zullen samen met de muziek- en dansmaterialen van het Havo/VWO in een bibliotheek worden samengebracht. Het Havo/VWO houdt nog een aparte bibliotheek voor de niet-muziek en dansvakken.

Bij het ontwerp van het nieuwe gebouw zijn de bibliothecarissen goed betrokken geweest bij de ontwikkeling van de nieuwe bibliotheekruimte. In eerste instantie was er sprake van een spectaculair ontwerp waarin de materialen zouden worden ondergebracht in een spiraalsgewijze omloop. Dit ontwerp is lang uitgangspunt voor de verdere inrichting geweest. Toen bij de aanbesteding van het gebouw bleek dat er in het ontwerp bezuinigd moest worden was de bibliotheek een van de slachtoffers. Een bezuiniging op de lesruimtes werd onverantwoord geacht met als gevolg dat on-

dersteunende functies zoals de bibliotheek moesten inleveren. Dit heeft geresulteerd in een bibliotheekruimte die qua oppervlakte redelijk voldoet, maar vrij laag is. Om te voorkomen dat gebruikers en personeel de ruimte als benauwd zullen gaan ervaren zal er bij de inrichting dus moeten worden nagedacht over oplossingen die het gevoel van ruimtelijkheid versterken. Om die reden is er voor gekozen de inrichting te gunnen aan de architect van het gebouw, bureau Hoogstad. Deze is vanaf het begin betrokken geweest bij de problematiek van de bibliotheek en kent de wensen van de bibliothecarissen. Na een globale inventarisatie van de gewenste functies die leidde tot het ontwerp van de ruimte, zal er nu tot in detail worden nagegaan welke materialen en functies de nieuwe bibliotheek moet herbergen zodat de architect hiervoor meubels kan gaan ontwerpen. Om hiervoor inspiratie op te doen werden afgelopen winter bezoeken gebracht aan diverse bibliotheken in Parijs. Een aantal van deze bibliotheken staan beschreven in de vorige NVMB-nieuwsbrief. Zowel de bibliothecarissen als de architect zien de uitdaging met vertrouwen tegemoet.

Peter Becker

Bibliothecaris Rotterdams Conservatorium

Herhuisvesting van de Eindhovense bibliotheek in de Witte Dame

De voorgeschiedenis

Begin 1996 nam de gemeenteraad van Eindhoven het besluit om de centrale van de openbare bibliotheek onder te brengen in de Witte Dame, een door Philips verlaten fabriekspand in het hart van de stad. Een consequentie van het raadsbesluit was dat de bibliotheek tevens mede-eigenaar werd van dit pand. Samen met een andere hoofdbewoner, de Academie voor Industriële Vormgeving (inmiddels omgedoopt tot Design Academy) en een zogenaamde Ontwikkelingscombinatie (in feite twee grote samenwerkende bouwbedrijven) werd een BV opgericht: Witte Dame Beheer. Eveneens in het begin van 1996 nam de gemeenteraad op voordracht van het college van B & W het besluit de bibliotheek f 296.000,- toe te kennen voor het opzetten van een project-bureau binnen de bibliotheek. Dit bureau kreeg concreet als opdracht:

- Het schetsen van de contouren van een multi-mediale bibliotheek binnen een projectplan, tezamen met Philips Corporate Design. Daarbij werd het volgende onder een multi-mediale bibliotheek verstaan: Een informatie-centrum waarbinnen tekst, beeld en geluid geïntegreerd en op een gebruikersvriendelijke manier worden aangeboden.
- Het opzetten van een daaraan verbonden businessplan, om de

realisatie in financiële zin mogelijk te maken.

- Het opstellen van een Europees subsidieverzoek, eveneens om extra financiële middelen te genereren.

Zowel het projectplan als het businessplan werden in november 1996 aan de wethouder van Cultuur aangeboden. Ten behoeve van het Europese subsidieverzoek werd het project in Bologna, London en Norwich gepresenteerd.

Een inmiddels ingestelde werkgroep herhuisvesting werkte binnen de bibliotheek aan het opstellen van een programma van eisen. Dit programma was grotendeels gebaseerd op gegevens van enkele jaren daarvoor, aangezien het verlangen naar een ander en ruimer pand reeds eerder in de vorm van een programma van eisen was gegoten. Er werden vijf binnen- en buitenlandse bedrijven benaderd met het verzoek een concept-inrichtingsplan te maken. Uiteindelijk viel daarbij de keuze op de firma Schulz uit Speyer, Duitsland, die kort daarvoor de Haagse bibliotheek had ingericht.

Inmiddels is het 1997. Het subsidieverzoek dat bij de Europese Unie was ingediend werd helaas afgewezen. Het lot van de bibliotheek, ten aanzien van de ombouw naar multi-mediale bibliotheek, lag nu voornamelijk in handen van de Eindhovense gemeenteraad. Uiteindelijk

besloot deze na een spannende lobbyperiode medio 1997 extra subsidie voor dit doel toe te kennen, ter waarde van ruim vijf miljoen gulden. Het late moment van dit besluit betekende echter dat het inmiddels in samenwerking met Philips Corporate Design ontwikkelde concept binnen een tijdsbestek van een half jaar moest worden uitgewerkt. Want op 1 januari 1998 zou de nieuwe bibliotheek haar poorten openen in de Witte Dame. Voor het management was deze periode bijzonder turbulent: naast de extra inspanningen voor de verhuizing diende er ook nog een nieuw concept te worden uitgewerkt. Daarvoor werd de Philips-dochter Origin benaderd.

Eveneens moest de 36-urige werkweek worden doorgevoerd en werd het besluit genomen de openingstijden in het nieuwe gebouw met de bestaande personeelsformatie te verruimen met negen extra uren. Voor bijna alle medewerkers werden derhalve nieuwe werkroosters vastgesteld.

De inrichting van de muziekafdeling

De betrokkenheid van de muziekafdeling bij de herhuisvesting kreeg in de beginfase gestalte in de vorm van enkele notities. In juli 1996 sprak ik schriftelijk mijn voorkeur uit voor het, vooral ook voor de muziekafdeling, meest geschikte en inspirerende inrichtingsplan. Dat was in mijn geval de firma Schulz, hoewel met name één ander plan met betrekking tot de muziekafdeling bijzonder origineel was: daarbij werden alle muziekmaterialen opgesteld in de vorm van een cirkel.

In oktober 1996 werd bij het manage-

ment een notitie van mijn hand ingediend met de titel "Faciliteiten & inrichting van het muziekdepartement in de Witte Dame" (op dat moment bestond nog het voornemen de afdeling "departement" te noemen). In deze notitie werd, mede op basis van een gedachtewisseling in het werkoverleg van de afdeling, meer specifiek kenbaar gemaakt aan welke eisen de muziekafdeling zou moeten voldoen. Na een algemene schets van de afdeling kwamen daarin o.a. de volgende elementen naar voren:

- de plaatsing van de muziekmaterialen
- de werkvertrekken en magazijnruimte
- het inlichtingenpunt met de daarbij behorende voorzieningen zoals terminals, printer en zitplaatsen voor medewerkers.
- luisterfaciliteiten en geluidsinstallatie
- studiecél(len) met piano
- een podium voor live-muziek
- overige faciliteiten als een kopieerapparaat, prikbord, display-unit, infotafels, geïntegreerde werkplekken etc.

Het moge duidelijk zijn dat deze notitie uitging van de meest ideale situatie. Een logisch gevolg is dan ook dat in de praktijk niet alle wensen konden worden gehonoreerd....

Het vervolgtraject

Terug naar de werkgroep herhuisvesting. Nadat de keuze definitief op het inrichtingsplan van de firma Schulz was gevallen werd de samenstelling van de-

ze werkgroep enigszins aangepast. Ook ondergetekende werd uitgenodigd zitting te nemen in de werkgroep. In eerste instantie werd vooral gewerkt aan het bijschaven van het gekozen inrichtingsplan, aangezien er nog voldoende onderdelen bijstelling behoeften. Voor mij was het daarbij zaak vooral te letten op de belangen van de muziekafdeling. Al gauw bleek dat de gegevens uit het programma van eisen op een aantal punten gedateerd waren. Zo bleek de omvang van sommige collectie-onderdelen en het percentage dat was uitgeleend niet geheel meer overeen te komen met de werkelijkheid. Dat gold o.a. voor de cd-collectie: aangezien het aantal uitleningen een flinke daling te zien gaf waren er veel meer cd's "thuis".

Ook al werd er in verhevigde mate gesaneerd: niet alle cd's konden in het plan van Schulz worden geplaatst. Daarvoor moest dus ruimte worden gecreëerd. Ook waren we niet helemaal tevreden over de plaatsing van de cd-bakken. Met de ruimte die beschikbaar was voor de muziekafdeling werd volop geëxperimenteerd. Uiteindelijk kon één tekening ieders goedkeuring wegdra-

gen. De consequentie was echter wel dat de, aan onze afdeling grenzende, jeugdafdeling ruimte moest inleveren. Inmiddels werd regelmatig met een afvaardiging van de firma Schulz gesproken over de inrichting. Daarbij werd Duits als voertaal aangehouden. Halverwege 1997 werden de tekeningen definitief vastgesteld en werden de materiaalkeuzes gemaakt. Op 1 oktober zou de oplevering van het gebouw plaatsvinden. In werkelijkheid werd deze enige tijd uitgesteld, waardoor het - toch al vrij krappe - tijdschema behoorlijk werd ontregeld. Tijdens de laatste maanden van het jaar moest dan ook nog heel wat gebeuren. Rond de jaarwisseling vond uiteindelijk de verhuizing plaats. Helaas was de aannemer nog niet helemaal klaar, zodat het gebouw tijdens de verhuizing nog een behoorlijk stoffig aanzien gaf. Kantje boord en met enige kinderziektes kon het gebouw worden opengesteld op maandag 5 januari 1998.

Ton Habraken

Hoofd muziekafdeling Openbare Bibliotheek Eindhoven

Commotie in Brabant

Sinds de Openbare Bibliotheek van Eindhoven haar poorten heeft geopend in een nieuw pand is er in deze regio nogal wat onrust ontstaan over het feit dat via een geluidsinstallatie muziek ten gehore wordt gebracht op de muziekafdeling. Op zichzelf is dat helemaal niet nieuw, want in veel andere openbare muziekbibliotheken is dat al jaren gebruikelijk. Voor Eindhoven was het echter wel een novum en dat heeft de bibliotheek geweten. Hoewel er van tevoren rekening werd gehouden met enige tegenstand, blijkt er zich in werkelijkheid een zeer kritische en hardnekkige, maar ook vrij beperkte groep mensen zich bijzonder te storen aan het verschijnsel muziek in de bibliotheek. Een aantal van deze criticasters is verenigd in een stichting tegen geluidsoverlast, de Stichting BAM. Hoewel het aantal schriftelijke klachten dat bij de directie binnenkwam beperkt bleef en er zich op de afdeling zelf relatief weinig mensen meldden met kritiek, werd door de tegenstanders zeer bewust de publiciteit gezocht. Daarbij fungeerde het Eindhovens Dagblad dankbaar als aangever. Tot het moment van dit schrijven werd reeds vier maal uitgebreid aandacht besteed aan het verschijnsel, grotendeels met een negatieve uitstraling naar de bibliotheek toe. Ook in de Volkskrant werd een ingezonden brief gepubli-

ceerd. Al deze beroering leidde ook nog eens tot vragen in de gemeenteraad! Op zaterdag 11 april j.l. stond de rel centraal in de rubriek "Het grote ongenoegen" van het populaire VARA-radioprogramma "Spijkers met koppen". Directeur Henk Das van OB Eindhoven discussieerde daarin met een van de meest fervente tegenstanders, dit onder leiding van Jack Spijkerman en Felix Meurders.

Tot op heden is het beleid van de bibliotheek niet gewijzigd. Maar er zijn al nieuwe acties aangekondigd. Daarbij is het heel goed mogelijk dat ook andere bibliotheken worden benaderd.

En waar gaat het eigenlijk om? In Eindhoven worden met behulp van een wisselaar nieuwe cd's ten gehore gebracht. Het volume wat daarbij wordt gehanteerd is bescheiden te noemen. De cd's worden twee maal per week volgens bepaalde criteria geselecteerd. De vier boxen zijn zo opgehangen dat degenen die tussen de bladmuziekkasten staan er nauwelijks hinder van ondervinden.

Ton Habraken
Hoofd muziekafdeling Openbare Bibliotheek Eindhoven

Muziek op Internet (2)

De redactie van de Nieuwsbrief heeft zich voorgenomen in elke editie een aantal interessante websites te signaleren. In dit nummer de tweede aflevering. Bij het ter perse gaan van deze Nieuwsbrief waren de betreffende websites allemaal op Internet toegankelijk. Het is echter mogelijk dat ze in de tussentijd definitief of tijdelijk van het net verwijderd zijn.

AMG Online Music

<http://allmovie.com/root/amg/om/OMRoot.html>

AMG staat voor Access All-Music Guide. Zo'n 200 onafhankelijke muziekdeskundigen verlenen aan deze site hun medewerking. Met besprekingen van nieuwe en oude cd's in allerlei genres.

MovieTunes

<http://www.movietunes.com/>

Allerlei wetenswaardigheden rond het thema filmmuziek, als onderdeel van Hollywood Online.

Filmtracks : modern soundtrack review

<http://www.filmtracks.com/>

Besprekingen van filmsoundtracks (te vinden op titel of jaar), met gedetailleerde informatie over verschenen cd's, aandacht voor de voornaamste filmcomponisten, Academy awards, bladmuziek, audioclips. Kortom: voor de elke liefhebber van filmmuziek.

Het Nederpop Archief

<http://members.tripod.com/~nederpoparchief/>

Een alfabetisch overzicht met links naar websites van Nederlandstalige groepen en artiesten. Nog duidelijk in ontwikkeling.

Dutch Bands Page

<http://www.xs4all.nl/~michaelr/dbp/>

Links naar 526 officiële en niet-officiële sites over bekende en minder bekende groepen van Nederlandse komaf, met vermelding van het genre waarin men actief is.

Stichting Cedar

<http://www.cedar.nl/home.htm>

Cedar B.V. is het gemeenschappelijke facilitaire bedrijf van een groot aantal organisaties op het terrein van de exploitatie van auteurs- en aanverwante rechten. Degenen die nader kennis willen maken met onze vrienden van de Stichting Leenrecht, Stichting Bladmuziek etc. kunnen bij deze site terecht.

The Dutch Violin Page

<http://users.bart.nl/~bstreet/index.html>

Een overzicht van alle vioolbouwers in Nederland (uit heden en verleden) met de plaats van vestiging. Tevens een uitgebreide bibliografie m.b.t. vioolbouw en links naar world-wide-websites op het gebied van vioolbouw en aanverwante zaken.

De Concertzender Nederland

<http://www.concertzender.nl/concertzender/index.html>

De officiële website van de geplaagde klassieke muziekzender, met o.a. gedetailleerde programmainformatie en veel links naar andere muzieksites.

Jazz Online

<http://www.jazzonline.com/>

Een fraai vormgegeven website "Since 1991". Met nieuwe releases, een archief, een gids voor kennismaking met jazz etc.

Celticmusic.com

<http://www.celticmusic.com/>

Info over Keltische muziek., met o.a. gegevens over musici en muziekinstrumenten, bladmuziek en audioclips.

Ton Habraken

Hoofd muziekafdeling Openbare Bibliotheek Eindhoven

Colofon

NVMB Nieuwsbrief, jaargang 2, nummer 2, mei 1998

Kopij voor de Nieuwsbrief per e-mail of floppy naar Peter Becker, Rotterdams Conservatorium, Bibliotheek, P. De Hoochweg 222, 3024 BJ Rotterdam, 010-4767399. e-mail: studrc@hmtr.nl (wel naam Peter Becker vermelden!)

Redactie: Peter Becker (Rotterdams Conservatorium), Dick van den Hul (Gemeentemuseum Den Haag), Ton Habraken (O.B. Eindhoven), Joop Meuleman (Brabants Conservatorium) en Edo Postma (ProBiblio, Alkmaar)

Druk: Donemus, Logo: Circus Sinistra, Lay-out: Edo Postma

NVMB-secretariaat: Martie Severt, Muziekcentrum van de Omroep, Postbus. 125, 1200 AC Hilversum

tel: 035-6714181, fax: 035-6714190. e-mail: msevert@knoware.nl